VIKEN Backstuga under Byhult, FoF

128

VIKEN eller Paradiset Backstuga Carlsnäs

Backstugan Viken uppfördes 1881 300 m söder om Jonsbo. Den uppodlades så, att där ibland kunde födas en ko. Stugan låg där endast 25 år, och den kan väl närmast betraktas som en arbetarbostad till Carlsnäs. 1898 brandförsäkrat för 400 kr. Åkern brukades till Järpabo till 1970, då den planterades med skog. Huset revs och användes vid reparation av brygghuset på Carlsnäs.

Jonas Peter Johannesson, född 1/9 1834 i Svensbygd
Gift 31/12 1864 med
Johanna Lisa Alm, född 17/11 1841 på Långö soldattorp.
och död 28/4 1884 på Viken

Anna Elisa	född	12/12	1867	i Svensbygd
Karl August		11/8	1871	"
Signe Justina		5/1	1874	"
Johan Gustav Arvid		30/8	1876	"
Josefina Alfrida		1/1	1879	"
Karl Emanuel		26/3	1882	på Viken
Johanna Albertina		28/4	1884	" Död 9/6 84

Jonas och Johanna brukade i Svensbygd men blev utfattiga och uppförde då en backstuga under Carlsnäs. Sedan Johanna dött i barnsäng, flyttade Jonas 1885 till Ryssby sn.

Frans Johannesson, född 13/9 1835 i Svenarums sn och
död 25/2 1906 på Viken. Gift 27/2 1864 med
Gustava Charlotta Rundqvist, född 22/6 1831 i Myresjö
sn och död 17/7 1923 på Fattigstugan

Frans var ladugårdskarl åt Feuk på Carlsnäs. Han odlade upp några små tegar ner mot sjön. I övrigt fiskade han en hel del. Han var tidigare sågare på Carlström vid Långö. Stava var dotter till spiksmeden Rundqvist på Carlström. Hon var syster till postbäraren Rundqvist, som länge bodde på fattigstugan. 1907 intogs hon på fattigstugan. Från 1907 var Viken öde.

Information av Doris Fransson, Björkelund, vid torpvandringen 20250504.

Viken eller Paradiset backstuga under Carlsnäs

Backstugan som hette Viken i kyrkoböckerna men kallades Paradiset låg på Carlsnäs ägor 300 meter söder om Jonsbo (Möa). Uppfördes 1881 och kan anses vara en typ av arbetarbostad till Carlsnäs. Stugan fanns bara 25 år. Från 1907 stod byggnaden öde och marken brukades till Järpabo, ett annat torp under Carlsnäs. Huset revs och användes vid reparation av brygghuset på Carlsnäs. En trolig spismursrest finns kvar i området.

Första brukare: Jonas Peter Johannesson född 1834-09-01 Svensbygd

Hustru Johanna Lisa Alm född 1841-11-17 Långö Soldattorp

Barn: Anna Elisa född 1867-12-12 Långö soldattorp

Karl August 1871-08-11 Långö soldattorp

Signe Justina 1874-01-05 Långö soldattorp

Johan Gustaf Arvid 1876-08-30 Långö soldattorp

Josefina Alfrida 1879-01-01 Långö soldattorp

Axel Emanuel 1882-03-26 Paradiset

Johanna Albertina 1884-04-28 Paradiset, död 1884-06-09

Jonas Peter och Johanna hade bott i Svensbygd, där Jonas Peter varit lanthandlare men blivit utfattig. De byggde då stugan i Möaviken som kallades Viken i kyrkoboken men i folkmun fick heta Paradiset. De fick plats med en ko i uthuset. Paret hade sex barn när de bosatte sig i Paradiset, men den äldsta dottern Wilhelmina Kristina hade redan lämnat hemmet.

Jonas och Johanna fick ytterligare två barn när de bodde på Paradiset men vid sista barnets födelse 1884 avled Johanna i barnsbörd. Hon blev 42 år. Barnet avled en och en halv månad senare.

Jonas gifte om sig 1885-10-23 med Anna Christina Johansdotter född 1852-03-27 i Dörarp, piga på Ya Södergård, Fryele socken. Hustrun var 18 år yngre än Jonas. Familjen, Jonas och Anna Christina och Jonas barn som fortfarande bodde hemma, flyttade direkt efter giftermålet till Ryssby socken där Jonas blev ryktare på Borsna säteri. De flyttade sedan vidare till Tormarp, Växtorps socken i Hallands län där Jonas också arbetade som ryktare. I familjen föddes ytterligare 6 barn. Familjen bodde kvar där till 1895 då Jonas Peter och Anna Kristina flyttade till Hasslöv där Jonas Peter avled 1897-03-15 av lungsot.

Dottern Wilhelmina Kristina, Jonas och Johannas äldsta dotter, född 1865-04-21, som redan flyttat till Carlsnäs som piga när Jonas och Johanna Lisa bosatte sig i Viken, hade sedan

pigplatser på olika ställen. Wilhelmina hade ett barn som ogift, Nanny Alfrida Josefina, född 1888-03-01, vars far var Isak Alfred Hultberg från Flahult, Nydala socken. Wilhelmina och hennes dotter flyttade till faderns familj i Växtorp i Halland 1891. Hon gifte sig samma år med Karl Isak Hafström född i Skaftnäs. Karl Isak hade två barn i tidigare förhållande. Paret var först statare på olika ställen i Halland, bosatte sig sedan i arbetarbostad på Gamla Skottorp i Halland och senare i Veinge, Hallands län. De fick 7 barn tillsammans. Wilhelmina var änka i 33 år. Hon avled 1957-04-20 i Veinge.

Dottern Anna Elisa gifte sig med Frans August Andersson, rättare Nydala säteri, och fick 4 barn. Sonen **William Teodor** avled 1900-02-02. Han blev bara ett halvår gammal. Den äldsta dottern **Beda** Andersson förblev ogift och hade pigplatser på olika orter. Hon bodde tillsammans med modern Anna Elisa Andersson sedan modern blivit änka på Klosterlunda i Nydala. Beda arbetade som kokerska i Nydala. Beda avled på Göransgården, servicehus i Vrigstad 1987-03-06. Anna Elisa och Frans Augusts dotter **Elin** gifte sig med Ture Vikström och bodde i Nydala. Hon blev änka 1978-12-22. Elin och Ture hade två döttrar, Ulla och Margareta. Elin avled i Värnamo 1992-01-29. Sonen **Artur** Andersson var gift och bodde i Sävsjö. Han avled 1970-04-27.

Sonen Karl August tog efternamnet Nyman. Han gifte sig och bodde i Ljungsåsa. Hjälmseryds socken. Han var först skomakare men blev fabrikör när han senare startade en toffelfabrik i Hjälmseryds socken.

Dottern Signe Justina följde med fadern när han och hans nya hustru flyttade till Ryssby. Signe Justina gifte sig och flyttade till Södra Kattarp utanför Laholm där hon blev lantbrukarhustru. Hon fick minst fem barn. Hon avled 1939-01-25.

Dottern Josefina Alfrida följde också med till Ryssby och Växtorp i Halland. Hon arbetade som jungfru på Gamla Skottorps slott. Alfrida blev senare sömmerska. Hon gifte sig med Gustav Konrad Widén från Kalmar. Han var disponent och paret bodde i Nora. 1927 flyttade de till Stockholm. Alfrida blev änka 1940. Alfrida bodde vid sin död 1956-09-25 i Solna.

Sonen Axel Emanuel följde som 3-åring med familjen till Halland. Han blev järnvägstjänsteman och arbetade på flera olika järnvägsstationer i Skåne. Han gifte sig och fick 4 barn. Hans första hustru Ellen avled 1937 och Axel gifte om sig 1939 med Klara Hedman. När Klara avled gifte Axel om sig en tredje gång. Axel avled 1973-01 29 i Ljungby.

Nästa brukare: Frans Johannesson född 1835-09-13 Hörnet, Svenarums socken

Hustru Gustava Charlotta Rundqvist född 1831-06-22 Myresjö socken

Frans var född på torpet Hörnet i Svenarums socken men kom redan som liten med sin familj till torpet Sjärnebo under Hubbestad i samma socken. 1853 började han som dräng i Nydala. Han hade plats på bland annat Carlsnäs, Dala och Långö. När han gift sig med Gustafva Charlotta bodde de i Långö och Frans blev sågare på Långö såg. Gustafva (eller Stava som hon kallades) hade en dotter före äktenskapet, Kristina Wilhelmina, och paret fick sedan två barn till: Sara Elise född 1864-03-23 och Karl August född 1866- 04-13. Karl August avled 1883-10-21.

1887 flyttade Frans och Gustafva med dottern Sara Elise till Carlsnäs men dottern flyttade vidare till Moboda när Frans och Gustafva som utfattiga fick bosätta sig på backstugan Viken. Frans blev ladugårdskarl åt Ossian Feuk på Carlsnäs. Frans avled på Paradiset 1906-06-25 och Stava flyttades till fattigstugan 1907 och avled där 1923-07-17.

Dottern Kristina gifte sig med Karl Gustaf Norling från Vrigstad och fick minst 6 barn. Maken var färgeriarbetare och blev senare verkmästare. Familjen flyttade vidare från Vrigstad till Askersund med flera platser. Kristina avled i Sollentuna 1945-01-10.

Dottern Sara Elise gifte sig med soldaten Carl August Malkomsson Lans (Lantz). Makarna fick minst 6 barn och bodde i soldattorpet Slättsjön. Sara Elise avled på ålderdomshemmet i Vrigstad 1947. Hon hade då varit änka i nästan 40 år.

Många stenrösen finns fortfarande kvar i Paradishagen. Foto: Doris Fransson

Sammanställt ur Henry Renshults böcker Folk & Fornt samt kyrkoböcker genom Arkiv Digital, Sveriges dödbok 1901-2013 och MyHeritage av Doris Fransson/